

Op avond-uur met Hermeleen

Op avond-uur met Hermeleen – speelse avondactiviteit

Doelstellingen:

cognitief

- de muis als prooidier van een bosuil kunnen noemen
- de bosmuis, eekhoorn en bosuil + hun biotoop herkennen en benoemen
- morsecode kunnen seinen

affectief

- verwondering en respect hebben voor het bos en de organismen die erin leven
- genieten van het bos
- stimuleren van zintuiglijke waarnemingen
- samen werken

motorisch

- morsecode kunnen doorseinen obv lichaamssignalen

Aantal deelnemers:

32 (deze activiteit wordt enkel aangeboden in het kader van een meerdaags bosklasverblijf)

Richtleeftijd:

2^e en 3^e graad basisonderwijs en 1^e graad secundair onderwijs

Duur :

1.5 uur tot 3 uur

Terrein:

boswandeling met 9 stopplaatsen langs een uitgestippelde route

Kostprijs:

2 EUR voor gebruik van het educatief materiaal

Materiaal:

- bundel gelamineerde documenten met uitgestippelde wandeling, foto's van bosuil, (griezel)verhalen
- 32X stoffen lint
- oranje touw op rol
- 2X gelamineerd document met Morse alfabet
- eigen foto toestel en eventueel eigen tablet/smartphone

Voorzie aangepaste kledij en laarzen + multifunctioneel sjaaltje.

Op avond-uur met Hermeleen

Begeleiding:

Deze activiteit kan zonder problemen begeleid worden door één of twee begeleiders van de groep zelf. De begeleider haalt het materiaal af aan de balie van het bosinfocentrum en brengt het de volgende ochtend terug. De verantwoordelijke knoopt het oranje touw net vóór of tijdens de activiteit rond bomen in het speelbos en ruimt het na de activiteit onmiddellijk op.

Sluit je af met de 'extra optie: kampvuur'? Bekijk dan vooraf het document over het kampvuur.

Verloop van de activiteit:

De deelnemers volgen de boswandeling die aangeduid is op de plattegrond. Op elke stopplaats is er een opdracht voorzien. Deze stopplaatsen zijn op de plattegrond aangeduid met een cijfer.

Op avond-uur met Hermeleen

Opdracht 1: bosuil

Heb je 's avonds of 's nachts al een bosuil gehoord tijdens je verblijf in Het Leen? Bekijk de foto's van de bosuil en bespreek waar hij woont, wat hij eet en hoe hij leeft. Bekijk eventueel het you-tube filmpje over de bosuil dat in Het Leen door Willy Dobbelaere werd gefilmd op www.youtube.be, Willy Dobbelaere – bosuil. Ga voor internetontvangst bij de hotspot op de parking staan.

Speel nadien het uil- en muizenspelletje op de weide achter het slaapgebouw: de bosuil lust graag muizen en hij wil er snel veel vangen. Als een muis in zijn holletje onder de grond kruipt (= in bolletje op hurken staan), dan kan de bosuil de muis niet pakken. Kan de uil toch een muis vangen, dan gaat de muis met gespreide benen staan. De andere muizen kunnen deze verlossen door onder te benen te kruipen. De muis komt dan terug in het spel. Kan de bosuil alle muizen vangen?

Opdracht 2: boodschap seinen met MORSE

MORSE is een communicatiecode die in 1835 uitgevonden werd door Samuel Morse. Deze werd gebruikt voor telegrafische doeleinden dwz het versturen van berichten over een lange afstand. De Morse Code bestaat uit met tussenpozen uitgezonden signalen die letters, leestekens en cijfers representeren.

Je kan de letters in morse niet alleen met licht-, geluids- of vlagsignalen, maar ook met lichaamsbewegingen doorseinen. Stop daarvoor je wijsvinger in de lucht voor een punt en spreid beide armen horizontaal voor een streep.

Houd beide armen naast je lichaam en wacht één tel tussen twee letters. Wacht twee tellen tussen twee woorden (Wikipedia en www.kidavalanche.wordpress.com).

Maak twee groepen die ongeveer acht meter tegenover elkaar staan. De begeleider gaat in het midden tussen beide groepen staan. Elke groep bekijkt het document met de Morse Code goed. De begeleider seint een boodschap nl. 'recht door'. Beide groepen proberen zo snel mogelijk de boodschap te ontcijferen. De groep die als eerste de boodschap correct ontcijferde, mag nu zelf de tweede boodschap nl. 'speelbos' seinen naar de andere groep.

Nog meer Morse? Sein dan een zin naar elkaar bv. 'Veel plezier in Het Leen', 'Geniet van het bos', 'Bosgroeten van Hermeleen', enz.

Opdracht 3: voer de gevonden MORSE-boodschap uit nl. 'recht doortocht' in speelbos

Ga van de ene kant recht door naar de andere kant van het speelbos en bereik zo het verharde pad. Kruip onder of over een eventuele hindernis op je tocht.

Opdracht 4: één, twee, drie piep

De bosgrond zit vol leven: pissebedden, spinnen, wormen, schimmels, muizen, enz. In Het Leen leven er natuurlijk bosmuizen. Ze hebben een lange staart, grote oren en grote zwarte ogen. Ze lijken wel op Mickey Mouse! Eén deelnemer wordt bosmuis en mag ongeveer drie meter verder wandelen. De anderen blijven ter plaatse en gaan naast elkaar staan (achter een denkbare streep op de grond). De bosmuis staat met de rug naar de anderen. Vervolgens zegt de bosmuis 'één, twee, drie piep' en draait zich om. De anderen proberen zo snel mogelijk de bosmuis op de rug te tikken. Als de bosmuis zich omdraait, dan blijft de rest als een standbeeld staan. Beweegt er toch een deelnemer en ziet de bosmuis dit, dan gaat die opnieuw naar de start. Wie kan als eerste de bosmuis tikken?

Op avond-uur met Hermeleen

Opdracht 5: groepsfoto

Maak een mooie groepsfoto langs het onverharde pad en post die gerust op onze facebookpagina [facebook.com/hetleen](https://www.facebook.com/hetleen) of mail naar foto.hetleen@oost-vlaanderen.be!

Opdracht 6: zintuigen op scherp

Ga nu op stap in twee groepen. Het eerste groepje slaat rechts af het eerste onverharde pad in. Het tweede groepje stapt verder en slaat rechts af het volgende onverharde pad in. Op het einde van het onverharde pad slaat het eerste groepje links af op het verharde pad. Het tweede groepje slaat rechts af op het verharde pad. Beide groepjes wandelen tot bij de begeleider die op het kruispunt staat. Zet al je zintuigen op scherp en laat je leiden door het bos: kijk, luister, voel en ruik! Zie je vleermuizen? Hoor je insecten? Hoe voelt de bosgrond onder je voeten? Ruik je bloemen? ...

Opdracht 7: eekhoorngevecht

Heb je al een eekhoorn gespot tijdens je verblijf in Het Leen? De eekhoorn is een echte acrobaat die van de ene tak naar de andere springt. Of pijlsnel langs de stam kruipt. Hij heeft een prachtige pluimstaart die hij als roer gebruikt. Neem elk een lint, stop een deeltje ervan achterin in je broek of broekzak alsof je een staart hebt. Probeer nu elkaars staart te pakken. Ben je ook zo behendig als een eekhoorn? Heb je geen staart meer, dan val je af.

Opdracht 8: geblinddoekt touwenparcours

Gebruik je multifunctioneel sjaaltje als blinddoek, klem je handen rond het touw en volg dit. Af en toe zal je rond een boomstam moeten stappen. Geniet!

Opdracht 9:

Ga gezellig samen zitten in het speelbos en luister naar een (griezel)verhaal.
Roodkapje en de wolf – Roald Dahl
Verjaardag van het vuurvliegje – Toon Telleghen
Zomaar – Toon Telleghen

'Extra optie: kampvuur'

Sluit je avontuur af met een gezellig kampvuur bij de kampvuurput. Zing leuke bosliedjes en bak eventueel een woudlopersbroodje.

Op avond-uur met Hermeleen

Bijlage 1: bosuil (Strix aluco)

Bosuilen zijn roofdieren die in bossen, tuinen en parken leven. Ze jagen meestal 's nachts en maken graag een nest in boomholtes. Ze lusten graag muizen, andere kleine zoogdieren en vogels. Ze zien goed, ze horen uitstekend, ze kunnen hun kop bijna volledig ronddraaien en ze vliegen geluidloos. Bosuilen hebben geen oorpluimen, ze hebben zwarte ogen en meestal gevlekte of gestreepte bruine tot grijze veren. Hun 'hoe...hoehoehoe'geluid is kenmerkend.

Bijlage 2: Morse alfabet

A ● -	J ● - - -	S ● ● ●
B - ● ● ●	K - ● -	T -
C - ● - ●	L ● - ● ●	U ● ● -
D - ● ●	M - -	V ● ● ● -
E ●	N - ●	W ● - -
F ● ● - ●	O - - -	X - ● ● -
G - - ●	P ● - - ●	Y - ● - -
H ● ● ● ●	Q - - ● -	Z - - ● ●
I ● ●	R ● - ●	

Stop je wijsvinger in de lucht voor een punt en spreid beide armen horizontaal voor een streep.

Houd beide armen naast je lichaam en wacht één tel tussen twee letters.

Wacht twee tellen tussen twee woorden.

Op avond-uur met Hermeleen

Bijlage 3: verhaal 'Roodkapje en de wolf – Roald Dahl'

Op een der eerste lentedagen
voelde Wolf de honger knagen,
dus klopte hij bij grootmoe aan.
Zij deed open, zag hem staan
met scherpe tanden, valse lach.
Hij gromde grijnzend: 'Goedendag'.
De arme grootmoe schrok zich naar:
straks eet hij me op met huid en haar.
Ze sloeg de spijker op zijn kop,
want hij vrat haar in één hap op.
Maar grootmoeder was taai en schriel,
hetgeen de wolf maar slecht beviel.
'Ze is te weinig', klaagde hij,
'dat is toch geen heel maal voor mij.
Na zo'n schriel scharminkel moet je
als wolf minstens nog een toetje'.
Terwijl hij heel boosaardig lachte,
zei hij: 'Ik denk dat ik zal wachten
tot Roodkapje, 't mals, jong ding,
terugkomt van haar wandeling'.
Grootmoes kleren, moet je weten,
die hij natuurlijk niet had opgegeten,
heeft hij opgeraapt en aangetrokken;
haar jas, haar muts en ook haar sokken.
Hij kamde en krulde zelfs zijn haar.
In grootmoes stoel zat Wolf toen klaar.
Het kleine meisje kwam algauw
en vroeg aan Wolf traditiegetrouw:

'O grootmoe, wat heb je 'n grote oren.'
'Dan kan ik je beter horen.'
Wat 'n grote ogen!' zei ze zoet.
'Dan kan ik beter zien wat je doet',
zei Wolf, terwijl hij naar haar staarde,
en watertandde en likkebaardde.
Na dat karkas, vol bot en haar,
dacht hij, smaakt zij als kaviaar.
Maar Roodkapje knipoogde en zei:
'O wat een mooie bontjas heb jij!'

'Fout!' riep Wolf haar nijdig toe.
'Wat heb je een grote tanden, grootmoe,
dát moet je zeggen, ezelskop.
Nou ja, dan eet ik je zo maar op.'
't Kind lacht en trekt in een wipje
een revolver uit haar slipje.
Ze richt hem op het grote beest
en beng, beng... die is er geweest!
Een week of wat later, ik weet 't nog goed,

Op avond-uur met Hermeleen

heb ik in het bos Roodkapje ontmoet.
Ik herkende haar bijna niet, dat snap je,
zo zonder cape en zonder rood kapje.
'Hallo!' riep ze vrolijk. 'Zie je wel
mijn prachtige bontjas van WOLVENVEL!'

Op avond-uur met Hermeleen

bijlage 4: verhaal 'Verjaardag van het vuurvliegje'

uit: Misschien wisten zij alles; 313 verhalen over de eekhoorn en de andere dieren.
Met prenten van Mance Post, Querido, blz 520
Toon Tellegen

Ik wil, dacht het vuurvliegje op een avond, dat de zon ondergaat, dat de maan niet opkomt, dat de sterren verdwijnen achter dikke wolken, dat niemands ogen glinsteren of gloeien, dat het heel stil is, dat ik jarig ben, dat iedereen om mij heen zit en zijn adem inhoudt, dat niemand zich verroert, en dat ik dan opeens aanga... Ze zouden allemaal 'Oooo...' roepen, dacht hij, en hem bewonderen. Eigenlijk, dacht hij, zou ik dát voor mijn verjaardag moeten vragen: bewondering. Want ze mogen ook iets anders bewonderen: mijn vleugels, mijn gedachten... Maar mijn lichtje is natuurlijk wel het bijzonderst, dat bewonder ik zelf ook... Hij was bijna jarig. Hij pakte een stuk berkeschors en schreef:

*Verlanglijst voor mijn verjaardag
Bewondering.
Het vuurvliegje*

Iets anders wilde hij niet. Hij dacht heel diep na, knipperde af en toe even met zijn lichtje en dacht dan weer verder. Maar hij stuurde zijn verlanglijst aan niemand. Want als het geen goede bewondering is, dacht hij, als het bijvoorbeeld luide bewondering is, of mufte bewondering, of van die hele zoete bewondering... Hij huiverde bij de gedachte aan alle soorten bewondering die niet goed waren. Het waren er zoveel: woeste bewondering, bange bewondering, bittere bewondering, duistere bewondering – het waren er meer dan hij wist, dat wist hij zeker. Niet lang daarna vierde hij zijn verjaardag, helemaal alleen. Het was donker, die dag, het regende ook, en pas laat op de avond ging het vuurvliegje rechtop zitten en deed zijn lichtje zo vurig mogelijk aan. De vlierbessen waartussen hij zat glansden en het was alsof er een warme gloed om hem heen hing. Als een jas, dacht hij, als een fluwelen jas. Dat is het. Nu draag ik dus een fluwelen jas. Hij schudde zijn hoofd van bewondering voor zijn lichtje, dat mooier scheen dan ooit. Pas na lange tijd deed hij het weer uit. Hij rilde even. Maar ik heb het niet koud, dacht hij. Dat bestaat niet. Toen viel hij in slaap.

Op avond-uur met Hermeleen

Bijlage 5: verhaal 'Zomaar '

uit: Misschien wisten zij alles; 313 verhalen over de eekhoorn en de andere dieren.
Met prenten van Mance Post, Querido, blz 491
Toon Tellegen

Zomaar, op een ochtend, bakte de eekhoorn een kleine taart van beukennoten en honing. Op de taart schreef hij, met letters van gesmolten suiker :

*Beste mier,
Hoe gaat het met jou?
De eekhoorn*

Ach, dacht hij, het is maar een aardigheidje. Hij haalde zijn schouders op, maar hij was wel trots op zijn aardigheidje. Bovendien, dacht hij, is het een verrassing. Want de mier was niet jarig en er was verder ook niets te vieren, zover de eekhoorn wist. Het is dus een onverwacht aardigheidje, dacht hij.
Toen de taart af was gooide hij hem van de tak voor zijn deur de lucht in. 'Want het ís een brief!' riep hij, in de hoop dat de wind hem zou horen. 'Een verrassingsbrief. Voor de mier.'
De wind stak op en nam de warme, geurende brief mee.
Laat in de middag kreeg de eekhoorn antwoord. Het was een dikke brief van room en gestoofde kastanjes , met letters van eikehoning:

*Beste eekhoorn,
Het gaat heel goed met mij.
En met jou?
De mier*

De eekhoorn zette de brief voor zich op tafel neer. Met mij, dacht hij, gaat het ook heel goed. Héél goed zelfs. Hij knikte en langzaam, letter voor letter, at hij de brief op.

Heerlijk, dacht hij, toen hij de brief uit had. En met een tevreden gebaar veegde hij het vraagteken, dat aan zijn neus was blijven hangen, weg.

Op avond-uur met Hermeleen

bijlage 6: recept voor woudlopersbroodje

Maak vooraf een brooddeeg obv bloem, water, zout en gist.
Kneed tot een bol en laat minimum een half uur rijzen.
Zoek een tak. Rol worstjes van het brooddeeg en draai die rond de tak. Bak je woudlopersbroodje boven het vuur.

1 koffielepel korrelgist
700 g bloem
1 koffielepel zout
410 ml water
(eventueel 2 soeplepels boter, maar dit hoeft niet)

Op avond-uur met Hermeleen

Bijlage 7: bos- of natuurliedjes

In het bos daar staat een huisje...
Op een grote paddenstoel...

...